

УДК 338.439.4

DOI: 10.35432/tisb332025332356

Любов Титаренко

*к.політ.н., доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0001-8994-3467>
e-mail: lubowt@ukr.net*

Володимир Яценко

*к.держ.упр., доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0003-3845-0405>
e-mail: javladimir1964@gmail.com*

Олександр Остапенко

*к.військ.н., старший науковий співробітник,
доцент кафедри соціально-гуманітарних наук
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0009-0004-0080-7645>
e-mail: ostapenko.o.a@op.edu.ua*

Олександр Воронов

*д.держ.упр., доцент, професор кафедри соціально-гуманітарних наук
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-6621-797X>
e-mail: vorrronn9@ukr.net*

ІНСТИТУЦІЙНІ КОНФЛІКТИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕФОРМУВАННЯ ТА КОМУНІКАЦІЙ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ ТА ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

У статті розглядається проблема інституційних конфліктів, що виникають у процесі реформування органів прокуратури та Державного бюро розслідувань (ДБР) як ключових елементів системи публічного управління в Україні. Наголошено на тому, що ефективність реформ у секторі безпеки й правопорядку значною мірою залежить від узгодженості між інституціями, чіткого розмежування їхніх повноважень і налагодження системи внутрішньої та міжвідомчої комунікації. У статті проведено порівняльний аналіз правових засад функціонування органів прокуратури та ДБР.

Здійснено класифікацію основних типів конфліктів між зазначеними органами – нормативно-юрисдикційних, функціональних, управлінсько-комунікаційних та політико-інституційних. Акцентовано увагу на причинах виникнення конфліктів, зокрема на нечіткості механізмів розподілу компетенцій, конкуренції за контроль над кримінальними провадженнями, подвійній підзвітності, а також впливі політичних чинників на діяльність правоохоронних структур. У статті проаналізовано вплив інституційних конфліктів на якість публічного управління, довіру суспільства до правоохоронної системи, ефективність розслідувань та забезпечення верховенства права.

Запропоновано низку практичних рекомендацій щодо усунення конфліктогенних факторів у вітчизняній моделі публічного управління, зокрема через оновлення законодавства, інституційну оптимізацію та впровадження сучасних комунікаційних стратегій.

Стаття буде корисною для науковців, фахівців у сфері публічного управління, працівників правоохоронних органів, а також розробників політик, залучених до процесів інституційної модернізації в Україні.

Ключові слова: публічне управління, реформування, органи прокуратури, Державне бюро розслідувань, інституційні конфлікти, комунікація, компетенція, інституційна взаємодія.

Lyubov Tytarenko

PhD in Political Sciences, Docent,

Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Sciences

ESI of Public Service and Administration, Odesa Polytechnic National University

<https://orcid.org/0000-0001-8994-3467>

e-mail: lubowt@ukr.net

Volodymyr Yatsenko

PhD in Public Administration, Docent,

Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Sciences

ESI of Public Service and Administration, Odesa Polytechnic National University

<https://orcid.org/0000-0003-3845-0405>

e-mail: yatsenko.v.a@op.edu.ua

Oleksandr Ostapenko

PhD in Military Science, Senior Researcher,

Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Sciences

ESI of Public Service and Administration, Odesa Polytechnic National University

<https://orcid.org/0009-0004-0080-7645>

e-mail: ostapenko.o.a@op.edu.ua

Oleksandr Voronov

Doctor Sciences in Public Administration, Associate Professor,

Professor of the Department of Social and Humanitarian Sciences

ESI of Public Service and Administration, Odesa Polytechnic National University

<https://orcid.org/0000-0002-6621-797X>

e-mail: vorrronn9@ukr.net

INSTITUTIONAL CONFLICTS IN PUBLIC ADMINISTRATION: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE REFORM AND COMMUNICATION OF THE PROSECUTOR'S OFFICE AND THE STATE BUREAU OF INVESTIGATION

The article examines the issue of institutional conflicts arising in the process of reforming the Prosecutor's Office and the State Bureau of Investigation (SBI) as key elements of the public administration system in Ukraine. It highlights that the effectiveness of reforms in the security and law enforcement sector largely depends on institutional coordination, clear delineation of powers, and the establishment of internal and interagency communication systems. The article presents a comparative analysis of the legal foundations governing the functioning of the Prosecutor's Office and the SBI, as well as the transformations that occurred within the framework of the 2014–2024 reforms.

A classification of the main types of conflicts between these institutions is provided, including normative-jurisdictional, functional, managerial-communication, and politico-institutional conflicts. Particular attention is given to the causes of these conflicts, such as unclear mechanisms for the distribution of competencies, competition for control over criminal proceedings, dual accountability, and the influence of political factors on law enforcement agencies. The article analyzes the impact of institutional conflicts on the quality of public administration, public trust in the law enforcement system, the effectiveness of investigations, and the enforcement of the rule of law. A set of practical recommendations is proposed to mitigate conflict-prone factors in Ukraine's model of public administration, including legislative updates, institutional optimization, and the implementation of modern communication strategies. This article will be useful for scholars, public administration specialists, law enforcement officials, and policymakers involved in the institutional modernization processes in Ukraine.

Keywords: public administration, reform, Prosecutor's Office, State Bureau of Investigation, institutional conflicts, communication, competence, institutional cooperation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями У контексті глибокої трансформації системи публічного управління в Україні особливого значення набуває ефективне функціонування правоохоронних органів, зокрема органів прокуратури та Державного бюро розслідувань, як ключових суб'єктів забезпечення законності, правопорядку та протидії корупції. Реформування цих інституцій розглядається як один із базових інструментів підвищення прозорості та підзвітності державної влади, а також реалізації принципів демократичного врядування та верховенства права.

Однак, практична імплементація реформ у цій сфері супроводжується численними викликами, серед яких – виникнення інституційних конфліктів між органами прокуратури та ДБР. Ці конфлікти проявляються у сфері розмежування повноважень, процедур досудового розслідування, підслідності, кадрової політики, а також у площині комунікацій між інституціями. Часто такі суперечності мають не лише юридичний, а й організаційний та політичний характер, що значно ускладнює процеси реформування та негативно впливає на довіру суспільства до правоохоронної системи загалом.

Актуальність дослідження зумовлена й тим, що інституційні конфлікти між органами прокуратури та ДБР не завжди мають чітке нормативне вирішення, що породжує правову невизначеність, спричиняє дублювання функцій, затримки у здійсненні слідчих дій, а іноді й пряму конкуренцію між структурами. У поєднанні з недосконалістю процедурної бази та відсутністю ефективних механізмів координації це створює додаткові бар'єри для реалізації функцій публічного управління у сфері кримінальної юстиції.

У науковому плані постає необхідність комплексного осмислення природи цих конфліктів, аналізу їхніх джерел, наслідків та потенційних шляхів їх подолання. Порівняльний підхід до аналізу реформування органів прокуратури та ДБР дозволяє не лише виявити специфіку кожної з інституцій, а й зрозуміти структурні, процедурні та комунікаційні вузли напруги в системі публічного управління. Це, у свою чергу, відкриває можливості для розроблення цілісної моделі інституційної взаємодії на основі принципів субсидіарності, функціональної чіткості, прозорості й підзвітності.

З прикладної точки зору, результати такого аналізу можуть бути використані для удосконалення нормативно-правових актів, розроблення нових управлінських механізмів координації та створення передумов для підвищення ефективності системи кримінальної юстиції в цілому. Крім того, актуальність проблематики посилюється з огляду на стратегічні цілі України щодо інтеграції до європейського правового простору, що передбачає імплементацію стандартів ефективного, незалежного та професійного управління в секторі безпеки та правосуддя.

Дослідження інституційних конфліктів у сфері публічного управління на прикладі реформування органів прокуратури та ДБР є важливим як з теоретичного, так і з практичного погляду, оскільки сприяє формуванню засад ефективної державної політики у сфері правоохоронної діяльності та забезпечення прав і свобод людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Проблематика інституційних конфліктів між органами прокуратури та Державним бюро розслідувань у межах публічного управління є відносно новою, але динамічною сферою наукових досліджень. У сучасній українській правовій науці вона розглядається крізь призму реформ правоохоронних органів, ефективності взаємодії інституцій, а також якості реалізації принципів належного врядування.

Зокрема, А. П. Францевич у своїй статті підкреслює важливість системного підходу до організації взаємодії ДБР з іншими органами державної влади. Він звертає увагу на недостатньо чітко визначені механізми координації між структурами, що створює конфліктні зони в управлінні розслідуваннями та ускладнює реалізацію їхніх повноважень. Автор обґрунтовує необхідність законодавчого унормування горизонтальних управлінських зв'язків між правоохоронними органами як важливої передумови стабільного публічного управління [1].

У публікації Д. Великодного акцентовано на необхідності ефективної взаємодії органів прокуратури з органами публічної влади та місцевого самоврядування у контексті захисту інтересів держави. Дослідник аналізує існуючі форми співпраці та наголошує, що їх неузгодженість або формальність призводить до інституційної розбалансованості, що, в свою чергу, провокує управлінські конфлікти в межах юрисдикційного простору органів правопорядку [2].

Джерелом для оцінки стану реформування є праця М. Хавронюк, Є. Крапивіна та Д. Писаренко «Оцінка державної політики у сфері реформування органів прокуратури України протягом 2014-2023 років». У документі вказується, що незважаючи на законодавчі зрушення у сфері органів прокуратури, залишаються актуальними проблеми розмитих повноважень, функціонального дублювання між прокуратурою та ДБР, а також нерівномірного впровадження стандартів підзвітності й незалежності. Автори рекомендують створення чіткої моделі взаємодії органів слідства та процесуального керівництва, яка би виключала конфліктність і сприяла ефективній реалізації управлінських функцій та зазначають що «прокуратура змінюється, насамперед шляхом втрати невласливих їй функцій, які за інерцією залишалися від радянської моделі прокуратури як контролера у всій сфері публічного права. Втрата загального нагляду, слідчих повноважень і запровадження органів прокурорського самоврядування демонструють незворотність цього процесу та досягнення якісних змін уже зараз» [3].

Додатковим підтвердженням існування регламентованих, але потенційно конфліктних точок взаємодії є спільний наказ Офісу Генерального прокурора, Державного бюро розслідувань та Міністерства юстиції від 21.12.2023 № 333/628/4354/5 «Про затвердження Порядку взаємодії органів прокуратури, Державного бюро розслідувань та Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини під час розгляду справ і забезпечення виконання рішень Європейського суду з прав людини щодо ефективного розслідування катувань, нелюдського чи такого, що принижує людську гідність, поводження або покарання». У ньому визначено порядок співпраці сторін під час розгляду справ у Європейському суді з прав людини. Документ є важливим кроком у напрямку правової регламентації взаємодії, та він також демонструє, наскільки актуальною залишається проблема визначення чітких меж відповідальності та компетенції між органами [4].

Проаналізовані джерела засвідчують зростання наукового та практичного інтересу до проблематики інституційних конфліктів у правоохоронній сфері. Однак питання взаємодії між прокуратурою та ДБР потребує ґрунтовного теоретичного осмислення та розробки

дієвих управлінських механізмів, що й обумовлює актуальність і значущість подальших досліджень у цьому напрямі.

Незважаючи на значну кількість наукових публікацій, присвячених реформуванню органів прокуратури та Державного бюро розслідувань, сучасна наукова література досі не пропонує цілісного бачення інституційних конфліктів, що виникають у процесі їх взаємодії в системі публічного управління. Більшість досліджень зосереджена на окремих аспектах, таких як правовий статус цих органів, особливості їх організаційної структури чи аналіз окремих норм, що регулюють їх діяльність. Однак залишаються малодослідженими ключові питання, пов'язані з системною взаємодією органів прокуратури та ДБР, зокрема порівняльний аналіз реформ цих органів з оцінкою конфліктогенних чинників.

Зокрема, недостатньо вивченими є типологія інституційних конфліктів за їх характером, зокрема нормативно-правові (наприклад, колізії в законодавчому регулюванні повноважень), організаційно-функціональні (дублювання чи розмитість функцій) та управлінсько-комунікаційні (відсутність ефективних механізмів обміну інформацією). Також залишається невизначеним ступінь впливу цих конфліктів на загальну ефективність публічного управління, зокрема на якість розслідувань, захист прав громадян та рівень довіри до правоохоронної системи.

Важливою прогалиною є відсутність чітких критеріїв оцінки ефективності взаємодії між прокуратурою та ДБР, а також науково обґрунтованих підходів до аналізу комунікаційних бар'єрів між ними. Крім того, не розроблено уніфікованої методики дослідження цих конфліктів у контексті реформ державного управління, що особливо актуально з огляду на євроінтеграційні зобов'язання України у сфері правосуддя та правоохоронної діяльності.

Таким чином, актуальність даного дослідження полягає в необхідності комплексного аналізу інституційних конфліктів між прокуратурою та ДБР, що дозволить заповнити існуючі теоретичні прогалини та запропонувати практичні рекомендації щодо мінімізації конфліктогенних факторів. Результати дослідження сприятимуть підвищенню ефективності взаємодії цих органів, посиленню інституційної спроможності правоохоронної системи та реалізації європейських стандартів публічного управління в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є здійснення порівняльного аналізу інституційних конфліктів, що виникають у процесі реформування органів прокуратури та Державного бюро розслідувань, з урахуванням їхнього впливу на ефективність публічного управління, а також визначення напрямів удосконалення механізмів міжвідомчої взаємодії в умовах трансформації державної правоохоронної політики.

Для досягнення поставленої мети у статті визначено такі завдання: виявити основні чинники, що зумовлюють конфліктність у взаємодії органів прокуратури та Державного бюро розслідувань; провести порівняльну характеристику правового статусу, організаційних функцій і повноважень органів прокуратури та ДБР у контексті їх реформування; дослідити існуючі моделі комунікаційної взаємодії між зазначеними органами та оцінити їх результативність; обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення нормативно-організаційного механізму координації між органами прокуратури та ДБР з метою зниження конфліктності в межах публічного управління.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Взаємодія між органами прокуратури та ДБР є важливим елементом ефективної системи кримінальної юстиції в Україні. Проте практика свідчить про існування конфліктів, що негативно впливають на ефективність їхньої співпраці. Виявлення основних чинників, які зумовлюють ці конфлікти, є необхідним для розробки стратегій їх мінімізації та вдосконалення міжвідомчої координації.

Одним із ключових чинників є нечітке розмежування компетенцій та дублювання функцій між прокуратурою та ДБР. Відповідно до Закону України «Про Державне бюро

розслідувань» [5], ДБР займається розслідуванням кримінальних правопорушень, вчинених посадовцями, суддями та правоохоронцями. Водночас прокуратура здійснює процесуальне керівництво досудовими розслідуваннями, підтримує обвинувачення в суді та виконує функцію нагляду за законністю дій органів слідства [6]. Це перехрестя функцій нерідко спричиняє спори щодо підслідності справ, організації слідчих дій та прийняття процесуальних рішень [7, с. 105].

Другий чинник конфліктності – різні відомчі культури та підходи до проведення розслідувань. Прокуратура має історично ширший спектр функцій, включаючи контрольні, тоді як ДБР є новітнім правоохоронним органом із власними стандартами та процедурами. Різниця у поглядах на допустимість доказів, методи збору інформації та тактику слідчих дій може створювати напруженість між прокурорами та слідчими ДБР [8].

Незадовільна комунікація та координація теж виступають джерелом конфліктності. Відсутність механізмів узгодження планів слідства та оперативного вирішення проблемних питань може спричиняти затримки у розслідуваннях, втрату доказів та взаємне незадоволення [9]. Особливо помітно це у резонансних справах, які вимагають взаємодії численних прокурорів та слідчих.

Інституційна конкуренція також може породжувати конфлікти. Обидва органи прагнуть продемонструвати ефективність, що часом веде до суперництва, у якому відомчі інтереси переважають над потребою спільної роботи [1].

Останній чинник – недосконалість законодавчого регулювання взаємодії між цими органами. Нечіткість норм, що визначають права та обов'язки органів прокуратури й ДБР, часто стає підставою для спірних ситуацій та конфліктів у процесі кримінального провадження [3].

Для усунення цих чинників необхідно запровадити комплексний підхід, який включає вдосконалення законодавства, розвиток механізмів комунікації, формування єдиної професійної культури та посилення взаємної довіри між прокуратурою та ДБР.

Реформування органів прокуратури та Державного бюро розслідувань в Україні є важливим кроком у напрямку посилення правоохоронної системи та забезпечення верховенства права. Порівняльна характеристика їх правового статусу, функцій і повноважень виявляє як спільні риси, так і відмінності, що виникають у процесі реформ.

Правовий статус прокуратури визначений Конституцією України та Законом України «Про прокуратуру», який регулює її обвинувальну, представницьку та контрольно-наглядову функції. Прокуратура має централізовану систему органів державної влади, які здійснюють нагляд за додержанням законів, включаючи контроль за діяльністю державних органів та їх посадових осіб. Ця функція є характерною для постсоціалістичних країн і включає можливість проведення перевірок та вимогу інформації від державних органів. Прокурори мають правовий статус, який гарантує їх незалежність при здійсненні повноважень, що сприяє об'єктивності та неупередженості їхньої діяльності [10].

ДБР, з іншого боку, є незалежним правоохоронним органом, створеним для розслідування злочинів, вчинених вищими посадовими особами, суддями та працівниками правоохоронних органів. Його правовий статус регулюється Законом України «Про Державне бюро розслідувань», який забезпечує незалежність та об'єктивність ДБР у проведенні розслідувань. Основними функціями ДБР є запобігання, виявлення, припинення, розкриття та об'єктивне розслідування злочинів, що входять до його компетенції. ДБР має завдання встановлення справедливості у суспільстві шляхом незалежного та всебічного розслідування злочинів, що сприяє прозорості та підконтрольності його діяльності [11, 12].

Організаційні функції прокуратури включають кримінальне переслідування, підтримання державного обвинувачення в суді, представництво інтересів держави в судовому процесі та нагляд за додержанням законів. Прокуратура також здійснює загальний нагляд за додержанням законів, що є характерним для постсоціалістичних країн. ДБР, у свою

чергу, зосереджено на розслідуванні кримінальних правопорушень, вчинених вищими посадовими особами, і має завдання забезпечити об'єктивність та неупередженість у своїй роботі [13,14].

Повноваження прокуратури включають можливість проведення перевірок та вимогу інформації від державних органів, що забезпечує ефективний нагляд за додержанням законів. Прокурори мають широкі повноваження, які гарантують їх незалежність та об'єктивність при здійсненні наглядових функцій. ДБР має повноваження проводити досудове розслідування щодо злочинів, віднесених до його компетенції, та взаємодіяти з іншими правоохоронними органами. ДБР підзвітне визначеним законом державним органам, що забезпечує прозорість та підконтрольність його діяльності [15, 16].

Реформування органів прокуратури та ДБР спрямоване на посилення незалежності та об'єктивності правоохоронних органів. Прокуратура зберігає функції нагляду та контролю, тоді як ДБР зосереджено на розслідуванні злочинів, вчинених вищими посадовими особами. Обидва органи мають чітко визначені правові статуси, функції та повноваження, що сприяє їх ефективній взаємодії та забезпеченню верховенства права в Україні.

Ефективна комунікаційна взаємодія між прокуратурою та Державним бюро розслідувань (ДБР) становить критично важливий елемент функціонування правоохоронної системи України, особливо у контексті триваючих реформ. З моменту створення ДБР та перерозподілу функцій між цими органами виникла необхідність у виробленні збалансованих механізмів співпраці. На сьогодні можна виділити кілька ключових моделей взаємодії, кожна з яких має свої особливості та впливає на загальну ефективність системи. Формальні угоди у вигляді меморандумів про співробітництво створюють правову основу для взаємодії, однак їхня практична реалізація часто ускладнюється через відсутність чітких процедур моніторингу та оцінки ефективності. Розподіл компетенцій, закріплений законодавчо, теоретично має запобігати дублюванню функцій, але на практиці спостерігаються суперечності, особливо у справах, що стосуються високопосадовців.

Постійний обмін інформацією між органами є необхідною умовою ефективного розслідування, проте існуючі електронні системи обміну даними не завжди забезпечують необхідну оперативність через бюрократичні процедури та технічні обмеження. Громадський контроль, який міг би стати важливим інструментом підвищення прозорості, поки що не реалізований у повній мірі через незавершеність інституційних реформ, зокрема щодо забезпечення ефективної діяльності Ради громадського контролю при ДБР.

Аналіз практики взаємодії показує, що попри очевидні досягнення у спеціалізації органів та формалізації процедур співпраці, існують значні резерви для покращення. Серед ключових проблем - недостатня координація у розслідуванні складних справ, обмежений доступ до необхідної інформації та неефективні механізми громадського контролю. Для подолання цих обмежень пропонується комплекс заходів, включаючи розробку стандартизованих протоколів обміну інформацією, впровадження сучасних електронних платформ для спільної роботи, активізацію громадського контролю через створення відповідних консультативних органів та удосконалення законодавчої бази для усунення суперечностей у повноваженнях.

Реалізація цих заходів дозволить не лише підвищити ефективність взаємодії між прокуратурою та ДБР, а й сприятиме зміцненню довіри до правоохоронної системи в цілому. Особливе значення це набуває у контексті європейської інтеграції України, коли відповідність стандартам євроінтеграції стає одним з ключових критеріїв оцінки успішності реформ. Таким чином, подальший розвиток комунікаційних механізмів між прокуратурою та ДБР має відбуватися з урахуванням як внутрішніх потреб правоохоронної системи, так і міжнародних зобов'язань країни.

Ефективна координація між органами прокуратури та ДБР є ключовим фактором для зниження конфліктності та підвищення ефективності публічного управління. Для її

вдосконалення необхідно впровадити єдину інформаційну систему, яка дозволить обмінюватися даними між прокуратурою та ДБР, уникати дублювання інформації та забезпечити прозорість у роботі. Автоматизація процесів обміну інформацією за допомогою сучасних технологій зменшить вплив людського фактора та пришвидшить взаємодію.

Важливим є розвиток нормативної бази, зокрема розробка і впровадження чітких нормативних актів, що регулюють взаємодію між прокуратурою та ДБР. Це допоможе уникати непорозумінь та конфліктів, пов'язаних із розмежуванням повноважень, і визначити чіткі процедури координації та механізми вирішення спірних ситуацій.

Посилення комунікаційної взаємодії також має значення. Доцільно створити постійно діючі робочі групи, до складу яких увійдуть представники обох органів, для оперативного вирішення питань і обміну досвідом. Регулярні навчання та тренінги для співробітників органів прокуратури та ДБР підвищать рівень їхньої взаємодії та сприятимуть досягненню спільних цілей.

Залучення громадськості та незалежних експертів може стати інструментом для моніторингу діяльності органів і надання рекомендацій щодо покращення співпраці. Діяльність Консультативної ради та Ради громадського контролю при прокуратурі та ДБР, а також запрошення незалежних експертів для оцінки ефективності координації сприятимуть підвищенню довіри суспільства.

Варто також впровадити механізми зворотного зв'язку, які дозволять оперативно вирішувати проблемні питання та збирати відгуки щодо якості взаємодії. Це може включати створення системи для обміну зворотними відгуками та проведення регулярних опитувань співробітників.

Збільшення рівня прозорості через публікацію звітів про діяльність прокуратури та ДБР, включаючи інформацію про їхню співпрацю, дозволить громадськості отримати доступ до даних та брати участь у моніторингових процесах.

Удосконалення нормативно-організаційного механізму координації між прокуратурою та ДБР потребує комплексного підходу, який поєднує сучасні технології, розвиток нормативної бази, посилення комунікаційної взаємодії та активне залучення громадськості. Реалізація цих заходів сприятиме зниженню конфліктності та покращенню ефективності публічного управління.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Ефективна координація між органами прокуратури та Державним бюро розслідувань є вирішальним чинником підвищення ефективності правоохоронної системи та зміцнення верховенства права в Україні. На сьогодні ключовим завданням є створення цілісної системи взаємодії, яка поєднувала б технологічні, організаційні та правові інструменти. Першочерговим кроком має стати розробка єдиної інформаційної платформи, що інтегрує бази даних обох органів, автоматизує процес обміну інформацією та усуває можливість її дублювання. Таке рішення не лише прискорить розслідування, а й мінімізує ризики помилок, пов'язаних з людським фактором.

Важливим напрямом удосконалення взаємодії є гармонізація нормативно-правової бази. Необхідно чітко визначити процедури координації, закріпити алгоритми реагування на конфліктні ситуації та встановити механізми узгодження позицій. Особливу увагу слід приділити розмежуванню компетенцій у складних справах, зокрема тих, що стосуються високопосадовців, де ризик інституційних суперечностей є особливо високим.

Оперативність взаємодії може бути забезпечена через створення постійно діючих координаційних груп, що об'єднуюватимуть фахівців прокуратури та ДБР. Регулярні навчальні програми, спільні тренінги та обмін досвідом сприятимуть формуванню єдиних підходів до розслідування та запобігання злочинності. При цьому важливо розвивати механізми внутрішнього оцінювання ефективності співпраці, включаючи анонімні опитування співробітників щодо проблемних аспектів взаємодії.

Громадський контроль має стати невід'ємною частиною цього процесу. Створення спільних громадських рад при прокуратурі та ДБР, залучення незалежних експертів до моніторингу діяльності цих органів дозволять підвищити рівень довіри до їхньої роботи. Прозорість у прийнятті рішень може бути забезпечена через публікацію щорічних звітів про результати співпраці, а також створення механізмів зворотного зв'язку з громадськістю.

Технологічна модернізація повинна йти паралельно з організаційними змінами. Впровадження електронного документообігу, системи відслідковування статусів справ, автоматизованих повідомлень про зміни у розслідуванні значно підвищить ефективність комунікації. Особливе значення набуває захист інформації та запобігання можливим кіберзагрозам, що вимагає розробки надійних систем кібербезпеки.

Реалізація такого комплексного підходу дозволить не лише мінімізувати інституційні конфлікти між прокуратурою та ДБР, а й створить основу для побудови сучасної, прозорої та ефективної системи публічного управління в правоохоронній сфері. Це особливо актуально у контексті євроінтеграційних процесів, де гармонізація національних стандартів із європейськими вимагає швидких та ефективних організаційних рішень.

Список використаних джерел

1. Великодний, Д. Взаємодія прокуратури з органами публічної влади та місцевого самоврядування у процесі захисту інтересів держави. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Політичні науки та публічне управління, (2(62)), 35-41. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-5](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-5) (дата звернення: 12.03.2025).
2. Генеральна прокуратура України. Про організацію роботи органів прокуратури у здійсненні нагляду за додержанням законів щодо прав і свобод громадян та захисту інтересів держави: Наказ від 02.10.1998 № 2. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002900-98> (дата звернення: 19.03.2025).
3. Державне бюро розслідувань. Місія та цінності. URL: <https://dbr.gov.ua/misiya-ta-cinnosti> (дата звернення: 12.04.2025).
4. Державне бюро розслідувань. Про Бюро. URL: <https://dbr.gov.ua/khto-mi-i-yak-mi-pracuyemo> (дата звернення: 22.03.2025).
5. Дніпропетровська обласна прокуратура. Функції, повноваження, основні завдання та напрями діяльності органів прокуратури. URL: https://dnipr.gp.gov.ua/ua/dnepdoc.html?_m=publications&_t=rec&id=160317 (дата звернення: 13.04.2025).
6. Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, схвалений Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (дата звернення: 09.04.2025).
7. Конституційно-правовий статус прокуратури. e-Pidruchniki.com. URL: https://e-pidruchniki.com/content/234_124konstituciino_pravovii_statys_prokyratury.html (дата звернення: 26.03.2025).
8. Оцінка державної політики у сфері реформування прокуратури України протягом 2014-2023 років / Микола Хавронюк, Євген Крапивін, Дар'я Писаренко, 2023 р. – 200 с. URL: <https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/Otsinka-reformuvannya-prokuratury-2014-2023.pdf> (дата звернення: 10.04.2025).
9. Правовий статус слідчого. WikiLegalAid. URL: https://legalaids.wiki/index.php/Правовий_статус_слідчого (дата звернення: 26.03.2025).
10. Про Державне бюро розслідувань. Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> (дата звернення: 24.04.2025).
11. Про затвердження Порядку взаємодії органів прокуратури, Державного бюро розслідувань та Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини під час

- розгляду справ і забезпечення виконання рішень Європейського суду з прав людини щодо ефективного розслідування катувань, нелюдського чи такого, що принижує людську гідність, поводження або покарання: Наказ офісу генерального прокурора державного бюро розслідувань міністерства юстиції України від 21.12.2023 № 333/628/4354/5 // Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0333905-23> (дата звернення: 26.03.2025).
12. Про прокуратуру. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 11.04.2025).
13. Прокуратура України: навч.-метод. посібник / кол. авт. – Одеса: Фенікс, 2020. – 285 с. (сер. «Навчально-методичні посібники»). URL: <http://dspace.onua.edu.ua> (дата звернення: 10.04.2025).
14. Тализіна Я. О. Взаємодія слідчого та прокурора під час використання конфіденційного співробітництва в аспекті здійснення нагляду прокурором за додержанням законності у кримінальному провадженні / Я. О. Тализіна // *Правове життя сучасної України*: у 3 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. – Одеса: Гельветика, 2020. – Т. 3. – С. 306-309. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/d1cbf395-3dc6-45d2-b657-c8ebb7de2d05> (дата звернення: 19.03.2025).
15. Францевич А. П. Системний підхід до дослідження проблеми взаємодії Державного бюро розслідувань з органами державної влади // *Наукові записки*. Серія: Право. – 2020. – Вип. 9. – С. 145–149. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2020-1-9-145-149> (дата звернення: 28.04.2025).
16. Хорсуненко О. В. Правовий статус прокурора в органах прокуратури країн-членів Європейського Союзу. *Прикарпатський юридичний вісник*, Том 2, № 1(22) (2018), с. 74-79. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/122> (дата звернення: 22.04.2025).

References

1. Velykodnyi, D. (2022). Vzaiemodiia prokuratury z orhanamy publichnoi vlady ta mistsevoho samovriaduvannia u protsesi zakhystu interesiv derzhavy [Interaction of the Prosecutor's Office with Public Authorities and Local Self-Government Bodies in the Process of Protecting State Interests]. *Naukovi pratsi Mizhrieghionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia*, (2(62)), 35-41. Retrieved from [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-5](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-5) [in Ukrainian].
2. Generalna prokuratura Ukrainy. (1998). Pro orhanizatsiiu roboty orhaniv prokuratury u zdiisnenni nahliadu za doderzhanniam zakoniv shchodo prav i svobod hromadian ta zakhystu interesiv derzhavy: Nakaz vid 02.10.1998 № 2. Verkhovna Rada Ukrainy. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002900-98> [in Ukrainian].
3. Derzhavne biuro rozsliduvan. Misiia ta tsinnosti. Retrieved from <https://dbr.gov.ua/misiya-ta-tsinnosti> [in Ukrainian].
4. Derzhavne biuro rozsliduvan. Pro Biuro. Retrieved from <https://dbr.gov.ua/khto-mi-i-yak-mi-pracyuemo> [in Ukrainian].
5. Dnipropetrovska oblasna prokuratura. Funktsii, povnovazhennia, osnovni zavdannia ta napriamy diialnosti orhaniv prokuratury. Retrieved from https://dnipr.gp.gov.ua/ua/dnepdoc.html?_m=publications&_t=rec&id=160317 [in Ukrainian].
6. Kompleksnyi stratehichniy plan reformuvannia orhaniv pravoporiadku yak chastyny sektoru bezpeky i oborony Ukrainy na 2023–2027 roky, skhvalenyi Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 11.05.2023 № 273/2023. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> [in Ukrainian].
7. Konstytutsiino-pravovyi status prokuratury. e-Pidruchniki.com. Retrieved from https://e-pidruchniki.com/content/234_124konstituciino_pravovii_statys_prokyrati.html [in Ukrainian].
8. Khavroniuk, M., Krapyvin, Ye., & Pysarenko, D. (2023). Otsinka derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia prokuratury Ukrainy protyahom 2014-2023 rokiv [Assessment of State Policy in the

Field of Reforming the Prosecutor's Office of Ukraine during 2014-2023]. Retrieved from <https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/Otsinka-reformuvannya-prokuratury-2014-2023.pdf> [in Ukrainian].

9. Pravovyi status slidchoho. WikiLegalAid. Retrieved from https://legaid.wiki/index.php/Правовий_статус_слідчого [in Ukrainian].

10. Pro Derzhavne biuro rozsliduvan. Zakon Ukrainy vid 12.11.2015 № 794-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia Poriadku vzaiemodii orhaniv prokuratury, Derzhavnoho biuro rozsliduvan ta Upovnovazhenoho u spravakh Yevropeiskoho sudu z prav liudyny pid chas rozghliadu sprav i zabezpechennia vykonannia rishen Yevropeiskoho sudu z prav liudyny shchodo efektyvnoho rozsliduvannia katuvan, neliudskoho chy takoho, shcho prynyzhuie liudsku hidnist, povedinnia abo pokarannia: Nakaz Ofisu heneralnoho prokurora, Derzhavnoho biuro rozsliduvan ta Ministerstva yustytсии Ukrainy vid 21.12.2023 № 333/628/4354/5. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0333905-23> [in Ukrainian].

12. Pro prokuraturu. Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1697-VII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> [in Ukrainian].

13. Prokuratura Ukrainy: navch.-metod. posibnyk / kolektyv avt. (2020). Odesa: Feniks. Retrieved from <http://dspace.onua.edu.ua> [in Ukrainian].

14. Talyzina, Ya. O. (2020). Vzaiemodiia slidchoho ta prokurora pid chas vykorystannia konfidentiinoho spivrobitnytstva v aspekti zdiisnennia nahliadu prokurorom za doderzhanniam zakonnosti u kryminalnomu provadzhenni [Interaction of Investigator and Prosecutor During the Use of Confidential Cooperation in the Context of Prosecutorial Oversight of Legality in Criminal Proceedings]. In Pravove zhyttia suchasnoi Ukrainy: Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Odesa, 15 travnia 2020 r.) (Vol. 3, pp. 306–309). Odesa: Helvetyka. Retrieved from <https://dspace.onua.edu.ua/items/d1cbf395-3dc6-45d2-b657-c8ebb7de2d05> [in Ukrainian].

15. Frantsevykh, A. P. (2020). Systemnyi pidkhid do doslidzhennia problemy vzaiemodii Derzhavnoho biuro rozsliduvan z orhanamy derzhavnoi vlady [System Approach to the Study of the Interaction of the State Bureau of Investigation with Public Authorities]. Naukovi zapysky. Serii: Pravo, 9, 145–149. Retrieved from <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2020-1-9-145-149> [in Ukrainian].

16. Khorsunenko, O. V. (2018). Pravovyi status prokurora v orhanakh prokuratury krain-chleniv Yevropeiskoho Soiuzu [Legal Status of Prosecutors in Prosecutor's Offices of the EU Member States]. Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk, 2(1(22)), 74–79. Retrieved from <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/122> [in Ukrainian].